

Time : 3 hours
ಸಮಯ : 3 ಗಂಟೆಗಳು

Maximum Marks : 250
ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು: 250

25/I-Rural Development & Co-Operation 1

SECTION—A / ವಿಭಾಗ—A

- 1.(a) **State the characteristics of a community leader and differentiate between religious leader and political leader. [25 Marks]**
ಸಮುದಾಯ ನಾಯಕನ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ನಾಯಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ನಾಯಕರಿಬ್ಬರ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
- 1.(b) **Describe the features and problems of tribal community and analyse the Governmental Programmes introduced for their development. [25 Marks]**
ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಪರಿಚಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ (ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿರುವ) ಸರ್ಕಾರದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ.
2. **Discuss the objectives, features and explain the target and achievements of Governmental programmes towards Rural Housing facilities. [50 Marks]**
ಗ್ರಾಮೀಣ ಗೃಹ (ವಸತಿ) ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ, ಧೈಯೋದ್ದೇಶಗಳು, ಲಕ್ಷಣಗಳು ಮತ್ತು ಗುರಿ ಹಾಗೂ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿ.
- 3.(a) **Point out the implications of various schemes for rural women development. [25 Marks]**
ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿ.
- 3.(b) **Critically evaluate the performance of IRDP in the alleviation of rural poverty. [25 Marks]**
ಗ್ರಾಮೀಣ ಬಡತನದ ನಿವಾರಣೆಯಲ್ಲಿ IRDPಯ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಿ.
4. **National Rural Employment Guarantee Act (NREGA), 2005 is successful in arresting the rural migration to some extent. Do you agree with this statement? Provide your critical insights. [50 Marks]**
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಕಾಯ್ದೆ (NREGA), 2005 ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ವಲಸೆಯನ್ನು ತಡೆಡೆಡುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನೀವು ಒಪ್ಪುವಿರಾ? ನಿಮ್ಮ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಒಳನೋಟಗಳನ್ನು ನೀಡಿ.

SECTION—B / ವಿಭಾಗ—B

- 5.(a) Examine the progress of Rural Electrification in India. [25 Marks]**
ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ವಿದ್ಯುದೀಕರಣದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ.
- 5.(b) Critically explain the working of Regional Rural Banks in India. [25 Marks]**
ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಕಾರ್ಯವೈಖರಿಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ.
- 6. Critically evaluate the agriculture price stabilization mechanism in India with suitable suggestions to stabilize agricultural product prices. [50 Marks]**
ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಬೆಲೆ ಸ್ಥಿರೀಕರಣ ಕ್ರಿಯಾವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಿರೀಕರಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿರಿ.
- 7.(a) Discuss the importance of rural infrastructure in rural development. What are the Central Government Schemes launched in the recent decades to improve rural infrastructure? [25 Marks]**
ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳಾವುವು?
- 7.(b) What is 'Domestic Support' under World Trade Organisation's Agreement on Agriculture (AoA)? Discuss its implications on Indian Agriculture. [25 Marks]**
ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಘಟನೆಯ ಕೃಷಿಯ ಮೇಲಿನ ಒಪ್ಪಂದ(AoA)ದಡಿಯಲ್ಲಿ 'ದೇಶೀಯ ಬೆಂಬಲ' ಎಂದರೇನು? ಭಾರತೀಯ ಕೃಷಿಯ ಮೇಲೆ ಅದರ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.
- 8. Critically evaluate the functioning of District Planning Committees in the formulation and implementation of District plans in India. [50 Marks]**
ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಯೋಜನಾ ಸಮಿತಿಗಳ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಿರಿ.

Time : 3 hours
ಸಮಯ : 3 ಗಂಟೆಗಳು

Maximum Marks : 250
ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು: 250

25/II-Rural Development & Co-Operation 2

SECTION—A / ವಿಭಾಗ—A

- 1.(a) **Discuss the importance of Civil Society Organisation in Panchayat Raj Institution. [25 Marks]**
ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜ ಸಂಘಟನೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ.
- 1.(b) **What is Peasant Movement? Discuss how Indian agriculture has been benefited by different peasant movements. [25 Marks]**
ರೈತ ಚಳುವಳಿ ಎಂದರೇನು? ಭಾರತೀಯ ಕೃಷಿಯು ವಿವಿಧ ರೈತ ಚಳುವಳಿಗಳಿಂದ ಹೇಗೆ ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿತು?
2. **Why did the Panchayat Raj System emerge? Examine in detail the experiment of Panchayat Raj System in Karnataka. [50 Marks]**
ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಏಕೆ ಉಗಮವಾಯಿತು? ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ.
- 3.(a) **Bring out the conflict between environment and developments in Western Ghats Region. [25 Marks]**
ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಳ ನಡುವಣ ಸಂಘರ್ಷವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
- 3.(b) **Examine the status of regional development in Hyderabad, Karnataka. [25 Marks]**
ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ.
- 4.(a) **Critically explain the relationship between the dimensions of poverty, food security and Public Distribution System in Karnataka State. [25 Marks]**
ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಬಡತನ, ಆಹಾರ ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪಡಿತರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಆಯಾಮಗಳ ನಡುವಣ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ.
- 4.(b) **What is extension education? Explain the features, importance and basic principles of extension education in rural India. [25 Marks]**
ಮುಂದುವರಿಕೆ (ವಿಸ್ತರಣೆ) ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂದರೇನು? ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಣೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಲಕ್ಷಣಗಳು, ಮಹತ್ವ ಮತ್ತು ಮೂಲ ತತ್ವಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

SECTION—B / ವಿಭಾಗ—B

- 5.(a) What are the weaknesses of the Primary Agricultural Credit Societies? Suggest measures to improve the efficiency of these societies. [25 Marks]**

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಕೃಷಿ ಸಾಲ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳೇನು? ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ.

- 5.(b) Critically evaluate the major problems of Agricultural Marketing in India and explain the advantages of Co-operative Marketing in overcoming the problems of Agricultural Marketing. [25 Marks]**

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪಿಸಿ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮೀರಲು ಸಹಕಾರಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಿಂದಾಗುವ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

- 6. Critically examine the history of Co-operative Movement in India. Bring out an overview of various Committees and Commissions on Co-operation and highlight the significance of Maclagan Committee and Co-operative Planning Committee. [50 Marks]**

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ. ಸಹಕಾರವನ್ನು ಕುರಿತ ವಿವಿಧ ಸಮಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಯೋಗಗಳ ಒಟ್ಟು ನೋಟವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಹಾಗೂ ಮ್ಯಾಕ್ಲಾಗನ್ ಸಮಿತಿ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಯೋಜನಾ ಸಮಿತಿಯ ಮಹತ್ವದ ಬಗೆಗಿನ ಪ್ರಮುಖಾಂಶಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿ.

- 7. Define the need of Co-operative Education in the era of Globalization. [50 Marks]**

ಜಾಗತೀಕರಣದ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ.

8.(a) Explain the roles of the following institutions in Indian Co-operative movement . [25 Marks]

ಭಾರತೀಯ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

(i) National Co-operative Union of India (NCUI)

ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಯೂನಿಯನ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ

(ii) National Agricultural Co-operative Marketing Federation of India Ltd (NAFED)

ನ್ಯಾಷನಲ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಫೆಡರೇಷನ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಲಿಮಿಟೆಡ್

(iii) Krishak Bharati Co-operative Ltd (KRIBHCO)

ಕ್ರೈಷಕ್ ಭಾರತಿ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್

Bring out the complementary roles of the above organizations in the Co-operative movement.

ಸಹಕಾರಿ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪೂರಕ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

8.(b) Discuss the problems and prospects of Rural Industries in Karnataka in general. [25 Marks]

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿ.

